ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
25 червня 2026 року,
протокол № 13.

Т.в.о. ректора, голова вченої ради
університету, доктор юридичних наук,
професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

25 червня 2026 року

м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ»
для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти
здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю D8 Право
галузі знань D Бізнес, адміністрування та право
Освітньо-наукова програма «Доктор філософії з права»

м. Хмельницький
2026

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри менеджменту, економіки,
статистики та цифрових технологій,
кандидатка педагогічних наук, доцентка Ольга ФЕДОРЧУК
5 червня 2026 року

СХВАЛЕНО:

Рішення кафедри менеджменту, економіки, статистики та цифрових технологій
8 червня 2026 року, протокол № 10

Завідувачка кафедри,
кандидатка економічних наук, доцентка Наталія ЗАХАРКЕВИЧ
8 червня 2026 року

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми,
доктор юридичних наук, професор Іван КОСТЯШКІН
18 червня 2026 року

Декан юридичного факультету, кандидат
юридичних наук, доцент Віктор ЗАХАРЧУК
18 червня 2026 року

Рішення методичної ради університету
18 червня 2026 року, протокол № 8

Перша проректорка, голова методичної ради
університету, кандидатка наук з державного
управління, доцентка Ірина КОВТУН
18 червня 2026 року

Обліковий обсяг 0,54 ум.др.арк.

ЗМІСТ

				Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни		–	3
2.	Заплановані результати навчання		–	4
3.	Програма навчальної дисципліни		–	4
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни		–	6
	4.1	Тематичний план		6
	4.2.	Аудиторні заняття	–	7
	4.3.	Самостійна робота студентів	–	7
5.	Методи навчання та контролю		–	7
6.	Схема нарахування балів		–	8
7.	Рекомендована література		–	9
	7.1.	Основна література	–	9
	7.2.	Допоміжна література	–	9
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		–	10

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	–	D8 Право.
2.	Код і назва спеціальності	–	D Бізнес, адміністрування та право
3.	Назва спеціалізації	–	спеціалізація не передбачена
4.	Назва дисципліни	–	Цифрові технології в наукових дослідженнях
5.	Тип дисципліни	–	обов’язкова
6.	Код дисципліни	–	D8.Д.О.3
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	третій
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	доктор філософії
9.	Курс / рік навчання	–	перший
10.	Семестр	–	перший
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг(кредитів ЄКТС / годин)	–	3/90
	2) **денна форма навчання:**		
	аудиторні заняття (годин)	–	24
	% від загального обсягу	–	27%
	лекційні заняття (годин)	–	-
	% від обсягу аудиторних годин	–	-
	семінарські заняття (годин)	–	24
	% від обсягу аудиторних годин	–	27%
	самостійна робота (годин)	–	66
	% від загального обсягу	–	73%
	тижневих годин:		
	аудиторних занять	–	
	самостійної роботи	–	
	3) **заочна форма навчання:**		
	аудиторні заняття (годин)	–	14
	% від загального обсягу	–	12%
	лекційні заняття (годин)	–	-

	% від обсягу аудиторних годин	–	-
	семінарські заняття (годин)	–	14
	% від обсягу аудиторних годин	–	12%
	самостійна робота (годин)	–	76
	% від загального обсягу	–	88%
	тижневих годин:		
	аудиторних занять	–	
	самостійної роботи	–	
12.	Форма семестрового контролю	–	залік
13.	Місце дисципліни в логічній схемі:		
	1) попередні дисципліни	–	
	2) супутні дисципліни	–	- D8.Д.О.5 Методологія правничих досліджень - D8.Д.О.7 Організація правничої освіти та науки
	3) наступні дисципліни	–	- D8.Д.В.3.13 Методика проведення соціологічних досліджень - D8.Д.Ф.П.1 Педагогічна практика
14.	Мова вивчення дисципліни	–	українська.

2. Заплановані результати навчання

Загальні, спеціальні (фахові, предметні) компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності **ЗК 1.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність); Спеціальні компетентності **СК 5.**Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації;
Програмні результати навчання	**РН2.**Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях. **РН 7.**Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності. **РН9.**Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері права на різних рівнях вищої освіти, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Інформаційно-комунікаційні технології у вирішенні задач професійної та наукової діяльності

Класифікація інформаційного забезпечення: інформація, повідомлення, носій інформації; види професійної інформаційної комунікації; законодавче, нормативно-довідкове, договірне, організаційно-управлінське, фактографічне забезпечення.

Робота з фактографічними джерелами інформації. Документальні джерела інформації та їх використання у наукових дослідженнях. Бібліографічні джерела інформації.

Організація і засоби інформаційних технологій забезпечення наукової, діяльності. Формування інформаційної культури у дослідницькій діяльності. Нормативно-правові основи використання інформаційних технологій.

Тема 2. Штучний інтелект у наукових дослідженнях: можливості, інструменти, обмеження. Етичні та правові аспекти використання ШІ в наукових дослідженнях.

Огляд основних технологій ШІ, що застосовуються в освітніх дослідженнях. Потенціал використання ШІ на різних етапах дослідження. Типи інструментів: генеративні моделі, аналітичні платформи, мовні моделі, машинне навчання.

Переваги, ризики, обмеження та виклики в контексті наукової етики. Академічна доброчесність і ШІ: ризики плагіату, фабрикації та маніпуляцій. Визначення меж використання ШІ у підготовці наукових публікацій. Нормативно-правова база України та міжнародні підходи до регулювання використання ШІ в освіті.

Тема 3. Використання засобів мережевих інформаційних технологій і телекомунікацій в наукових дослідженнях

Наукова Інтернет-спільнота. Науково-освітні мережі.

Пошук інформації у мережі Інтернет. Сучасні комунікації на основі технологій мережі Інтернет.

Бібліотечні ресурси у мережі Інтернет: характеристика та можливості електронних бібліотек у пошуку наукової документальної та фактографічної інформації; види послуг; доступ до інформації; електронні бібліотеки України та інших країн світу.

Основні принципи організації та функціонування мережі Інтернет. Сервіси Інтернету. Технологія пошуку і публікації інформації. Освітні та наукові ресурси Інтернету. Прийоми роботи з віддаленими комп'ютерами, ресурсами.

Створення простих Web-сторінок. Мова розмітки гіпертексту HTML. Наукові конференції у мережі Інтернет. Публікація результатів досліджень у мережі Інтернет.

Хмарні технології у наукових дослідженнях. Автоматизовані системи пошуку та обробки наукової інформації.

Бібліографічні і реферативні бази даних, а також наукометричні платформи.

Тема 4. Інформаційні технології для обробки і оформлення результатів наукових досліджень

Огляд інформаційних технологій, що використовуються для обробки та оформлення результатів наукових досліджень. Типи експериментальних даних, підготовка їх до обробки. Види наукової інформації та її обробка.

Текстові редактори та їх класифікація. Обробка текстової інформації, основи професійного дизайну текстової продукції. Підготовка наукових і навчально-методичних матеріалів у текстовому редакторі MS Word.

Правила оформлення дисертацій. Створення та використання стилів у текстовому процесорі. Підготовка та редагування списку використаних джерел. Контроль за актуальністю посилань. Оформлення таблиць та малюнків.

Створення посилань, закладок та приміток в електронному тексті дисертації. Створення заголовків та оформлення змісту дисертації засобами текстового процесора. Режим рецензування. Створення автоматизованого змісту дослідження.

Вимоги до електронних документів, які подаються до ВАК України. Способи підготовки авторефератів. Автоматизація створення списків розсилок

Технології введення і розпізнання тексту, налаштування параметрів програми розпізнання.

Електронні таблиці. Можливості, принципи і основні прийоми роботи з електронними таблицями. Технологія обробки інформації на основі табличних процесорів. Способи систематизації, збереження, обробки і представлення числової інформації за допомогою електронних таблиць. Забезпечення якісного аналізу даних, пошук закономірностей, визначення правильного і оперативного рішення.

Узагальнення результатів засобами електронних таблиць. Використання статистичних функцій у електронних таблицях. Статистичні калькулятори. Прикладне програмне забезпечення для статистичної обробки результатів наукових досліджень.

Тема 5. Інтерпретація та унаочнення результатів наукових досліджень засобами інформаційно-комунікаційних технологій

Обробка числової інформації. Методологія роботи з числовою інформацією: джерела походження чисел – спостереження, контроль, вимірювання; процес обробки числової інформації. Представлення результатів досліджень в наочній формі. Підготовка даних. Графічний аналіз і представлення даних з використанням графіків і діаграм. Вибір типу графіків та діаграми. Редагування графіків та діаграм.

Основні поняття баз даних, структур даних і систем управління базами даних. Класифікація баз даних. Проектування баз даних. Приклади баз даних в MS Excel и MS Access.

Інтегровані програмні пакети. Особливості сучасних комп’ютерних технологій вирішення задач текстової, графічної, табличної, математичної обробки, накопичення і збереження даних.

Представлення знань. Бази знань. Експертні системи. Приклади експертних систем відповідної наукової області. Інтелектуальні інформаційні системи.

Тема 6. Мультимедійна підтримка промов та виступів

Мультимедія, технологія створення мультимедійних презентацій. Оформлення результатів наукової роботи з використанням презентацій MS Power Point. Інтерактивні презентації. Сценарій презентації та виступу. Керування показом слайдів.
Особливості виступу з мультимедійною підтримкою.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Інформа-ційно-комунікаційні	12	-	-	4	-	8	12	-	-	2	-	10

технології у вирішенні задач професійної та наукової діяльності												
Тема 2.Штучний інтелект у наукових досліджен-нях: можливості, інструменти, обмеження. Етичні та правові аспек-ти використання ШІ в наукових дослідженнях	10			4		6				2		10
Тема 3. Використання засобів мережевих інформаційних техноло-гій і телекомунікацій в наукових дослідженнях	24	-	-	6	-	18	30	-	-	4	-	20
Тема 4. Інформаційні технології для обробки і оформлення результатів наукових досліджень	22	-	-	4	-	18	26	-	-	2	-	18
Тема 5. Інтерпретація результатів наукових досліджень засобами інформаційно-комуніка-ційних технологій	12	-	-	4	-	8	12	-	-	2	-	10
Тема 6. Мультимедійна підтримка промов та виступів	10	-	-	2	-	8	10	-	-	2	-	8
Усього годин	**90**	**-**	**-**	**24**	**-**	**66**	**90**	**-**	**-**	**14**	**-**	**76**

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, лабораторні заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани практичних занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота

4.3.1. Самостійна робота аспірантів денної форми навчання включає завдання до кожної теми (окремих тем) та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. Виконання індивідуальних завдань не є обов'язковим і може здійснюватися окремими аспірантами з власної ініціативи або за пропозицією викладача.

5. Методи навчання та контролю

На лабораторних та практичних заняттях застосовуються:

- виконання завдань за допомогою комп'ютерної техніки у відповідності до тематики

заняття;

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) перевірки завдань, які були виконані студентом за допомогою комп'ютерної техніки на практичному занятті;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої теми;

3) виконання практичних завдань;

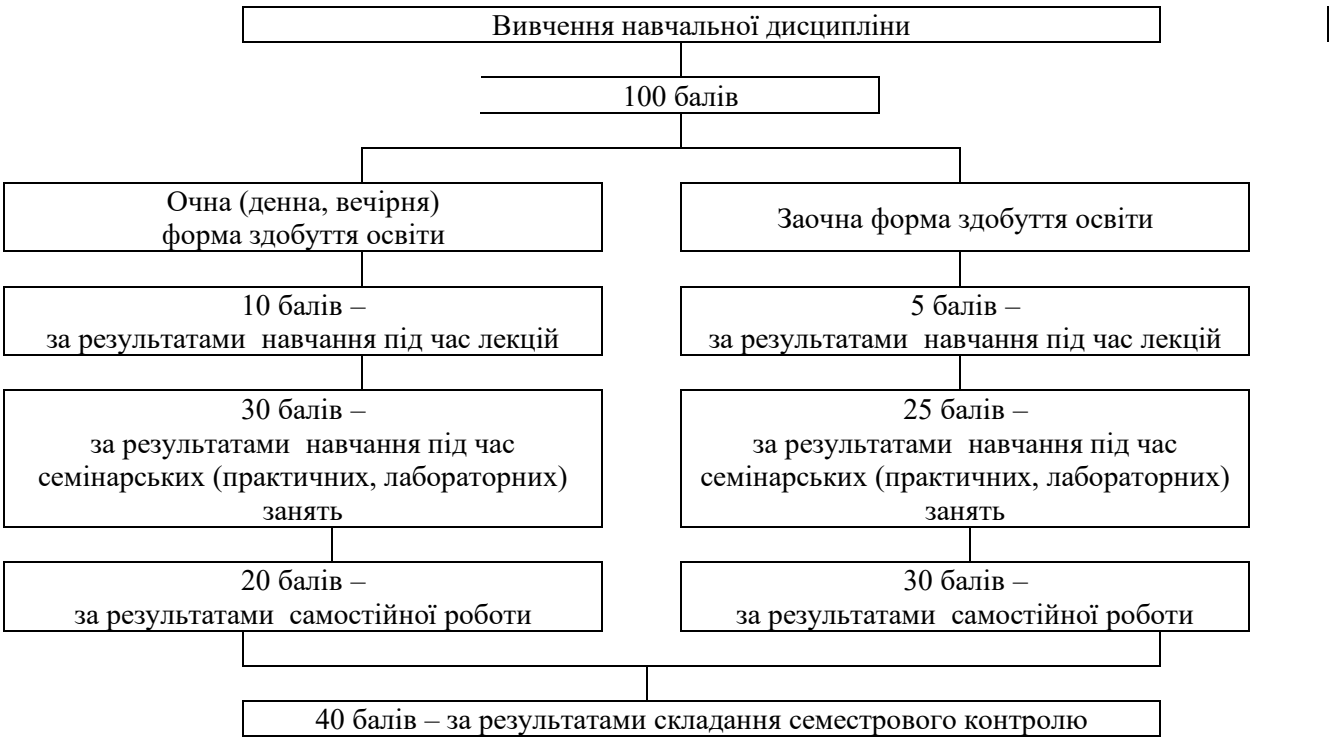
4) складання окремих видів документів за ситуаційними завданнями;

5) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2 Обсяг балів, здобутих здобувачами вищої освіти під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи здобувачів вищої освіти та виконання індивідуальних завдань визначаються у силабусі навчальної дисципліни.

7. Рекомендованіджерела

7.1. Основні джерела

1. Про інформацію : Закон України : прийнятий Верховною Радою України 02.10.92 № 2657-XII зі змін. – Режим доступу : www.nau. kiev.ua

2. Про науково-технічну інформацію : Закон України : прийнятий Верховною Радою України 25.06.93 № 3322-XII зі змін. – Режим доступу : www.nau.kiev.ua

3. Про підготовку науково-педагогічних кадрів через аспірантуру і докторантуру у вищих навчальних закладах : рішення М-ва освіти і науки України від 23.05.2002 № 5/4-5. – Режим доступу : www.nau.kiev.ua.

4. Академічна доброчесність, відкрита наука та штучний інтелект: як створити доброчесне освітнє середовище : збірник есе програми підвищення кваліфікації / упорядники: А. Артюхов, М. Віхляєв, Ю. Волк. 18 вересня — 18 жовтня 2023 року. Львів; Торунь: Liha-Pres, 2023. 524 с.

5. Балтовський О. А., Форос Г. В., Пядишев В. Г., Калугін В. Ю., Моргунова Т. І., Сіфоров О. І. Інформаційні та комунікаційні технології : навчальний посібник. Одеса : ОДУВС, 2024. 156 с. https://dspace.oduvs.edu.ua/items/2f0e5ecb-c4f1-4cb3-95ff-48a4c7d115b6?utm_source=chatgpt.com

6. Баранов О. Штучний інтелект і система права: монографія Київ; Одеса : Фенікс, 2025. 296 с. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/shtuchniix__x_ntelekt_x__sistema_prava_monografiya-2_1.pdf

7. Баранов, О. А. Брижко В.М. Захист персональних даних в сфері Інтернет речей. Інформація і право. 2026. № 2 (177). С. URL:https://il.ippi.org.ua/article/view/272899

8. Біокібернетика Миколи Амосова. Інформаційні технології в Україні: історії та особистості: вебсайт. URL: http://ua.uacomputing.com/stories/nikolay-amosovs-bio-cybernetics (дата звернення: 25.05.2023).

9. Берназюк І.М. Рамкова конвенція ради європи про штучний інтелект у контексті захисту прав людини: виклики та значення для України. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, 2026. Серія ПРАВО. Випуск 93: частина 3. С. 18-30. URL: https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/354445

10. Бойко Д. Штучний інтелект і трансформація ринку праці: тенденції та виклики. URL. https://dc.org.ua/news/shtuchnyy-intelekt-i-transformaciya-rynku-praci-tendenciyi-ta-vyklyky . Афанасьєва М. В. Правова аргументація та юридичне письмо : навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія», 2022. 50 с. URL: https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/95a71618-f3e4-4c45-9236-8a7c8cf87013/content

11. Бочуляк Н.І. Адвокати та соціальні мережі: етико-професійні аспекти кореляції. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія юридична. Вип. 23. 2019. С. 80–91

12. Бруяка, А., Коваленко, В., & Мар'єнко, М. (2024b). Досвід впровадження штучного інтелекту в процес викладання дисципліни «інформаційно-комунікаційні технології навчання, управління та підтримки науково-освітніх досліджень». Перспективи та Інновації Науки, (4(38)). https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-4(38)-94-107

13. Бубнов І. В. Можливості та ризики використання штучного інтелекту в освітній сфері сучасної України. Abstracts of XI International Scientific and Practical Conference. Florence, Italy, November 27-29. 285-290 pp. 2023. URL: https://eu-conf.com/ua/events/the-latest-information-andcommunicationtechnologies-in-education/

14. Биков І.Ю. Microsoft Office в задачах економіки та управління : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І.Ю. Биков. – Київ : Професіонал, 2006. – 263 с.

15. Гуревич Р.С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях : навч. посіб. для студ. педагог. ВНЗ і слухачів ін-тів післядипломної педагог. освіти / Р.С. Гуревич, М.Ю. Кадемія. – Вінниця : Планер, 2005. – 366 с.

16. Гуревич Р.С. Методика професійного навчання з інформаційних технологій: Навч. посіб./ Р.С. Гуревича. – Вінниця: Державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського, 2007.- 313 с.

17. Зоря І. С., Марущак А. В. Застосування штучного інтелекту для виявлення та реагування на кіберзагрози. URL: https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/42057/20610.pdf

18. Кучаковська Г. А. Інформаційно-комунікаційні технології в аналітичній діяльності : навчальний посібник (практикум). Київ : Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2026. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/56673/?utm_source=chatgpt.com

19. Створюємо презентації. PowerPoint / Упорядник І.В.Скляр – К.: Редакції загальнопедагогічних газет, 2005. – 112 с.

20. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі : навч. посіб. для студ., магістрів, асп. і викл. вищ. навч. закл. / [С.У. Гончаренко, П.М. Олійник, В.К. Федорченко та ін.] ; С.У. Гончаренко (ред.), П.М. Олійник (ред.). – Київ : Вища шк., 2003. – 323 с.

21. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / О.В. Крушельницька. – Київ : Кондор, 2006. – 206 с.

22. Луценко Г.В. Автоматизація наукових досліджень : навч. посіб. для студ. ун-тів / Г.В. Луценко. – Черкаси : [Вид. від. ЧНУ ім. Богдана Хмельницького], 2009. – 247 с.

23. Мельников В.П. Інформаційні технології / В.П. Мельников. – М. : Академія, 2009. – 432 с.

24. Степанова Я.М. Сучасні методи і засоби передачі даних : підручник / Я.М. Степанова, В.Я. Рассамакін. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 252 с .

25. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. К. : Центр учбової літератури. 2016. 144 с.

7. 2 Допоміжні джерела

26. Шейко В. М., Кушнаренко Н. М. Організація та методика науково-дослідної діяльності : підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Знання Прес. 2015. 295 с.
27. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень : підручник. К. : АБУ, 2016. 480 с.
28. Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. К. : Професіонал. 2014. 208 с.
29. Нєвєнченко А. І. Інформаційні технології в наукових дослідженнях : конспект лекцій. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. 116 с.
30. Уокенбах Дж. Microsoft Excel 2013. Библия пользователя. К : Издат.дом «Вильямс Диалектика». 2017. 912 с.
31. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : рішення Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. No 40. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text (дата звернення: 01.09.2020).
32. Василюк А. С., Мельникова Н. І. Комп'ютерна графіка : навчю посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки. 2016. 308 с.
33. Гайдаржи В. І., Ізварін І. В. Бази даних в інформаційних системах. Видавництво Університет "Україна". 2018. 418 с.
34. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях : навчальний посібник. Вінниця : ООО „Планер". 2015. 366 с.
35. Чекотовський Е. В. Статистичні методи на основі Microsoft Excel 2016 : навч. посіб. К. : Знання. 2018. 407 с.
36. Александер М., Куслейка Р. Excel 2019. Библия користувача: видавнича група «Діалектика-Вільямс». 2019. 1136 с.

37. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання : навч. посібник ; МОНМСУ, Київський університет ім. Б. Грінченка. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 240 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. http://www.rada.gov.ua
2. http://www.president.gov.ua
3. http://www.kmu.gov.ua
4. http://mon.gov.ua
5. http://www.nads.gov.ua
6. http://www.me.gov.ua
7. Інтернет-университет інформаційних технологій. – Режим доступу : http://www.intuit.ru/
8. Навчання Excel Office com Microsoft Internet Explorer. – Режим доступу : office.microsoft.com/.../excel.../CH010224831.aspx
9. Науково-практичний журнал «Наука та інновації». – Режим доступу : www.vac.org.ua
10. http://www.park.ru/ – міжнародні та європейські мережі. Інформаційно-аналітичні та довідкові правові статті.
11. http://www.osp.ru/ – міжнародні та національні мережі.
12. http://www.vldbros.com/ – міжнародні та європейські мережі.
13. http://www.cs.cmu.edu/afs/cs.cmu.edu/user/jblythe/Mosaic/cs-reports.html – інформаційні системи та технології.
14. http://www.informika.ru/ – перспективи розвитку інформаційних технологій.
15. http://www.riis.ru/ – перспективи розвитку інформаційних технологій.
16. http://www.stars.com/WebStars/VR.html – віртуальні технології.
17. http://www.vrml.com/html – віртуальні технології.
18. http://avalon.caltech.edu/~7Ethanne/law.html – джерела правової інформації в мережі Інтернет.
19. http://catalog.mbt.ru/ – каталог ділової інформації.
20. http://weblist.gu.net/ – каталог українських Web ресурсів. Містить 1991 Web-сайт по всіх містах України.
21. http://www.dux.ru/guest/vic/020.html – Інтернет та право.
22. http://www.euroseek.com/ – пошукова система.
23. http://www.search.kiev.ua/ – пошукова система.
24. http://www.holms.ukrnet.net/ – пошукова система. Має проіндексовані українські ресурси.
25. http://www.infoseek.com/ – пошукова система.
26. http://www.meta-ukraine.com/ – пошукова система. Можливий пошук ресурсів по містах України.
27. http://www.radio-msu.net/~art/search/ – пошукова система.
28. http://www.avanport.com/ – національна пошукова система.
29. http://www.cronos.ru/ – програми для миттєвого пошуку інформації в гігантських інформаційних масивах.
30. http://www.google.com/ – найпотужніший пошуковий сервер.
31. http://ho.boom.ru/basa/sashka/ho/insprav.html#a1 – довідник з Інтернет
32. http://www.ugatu.ac.ru/usatu/html/Inf/page/ye_page/data/6/3/index.htm – мейлери - опис та огляд програм роботи з електронною поштою.
33. http://www.datawarehousesolutions.com/ – технологічні рішення інформаційних сховищ.
34. http://www.datawarehousing.com/– області використання інформаційних сховищ.
35. http://pwp.starnetinc.com/larryg/index.html– інформаційний центр сховищ даних.
36. http://imin.urc.ac.ru/inet/ru_spab.htm/ – віртуальні бібліотеки.
37. http://sunsite.berkeley.edu/Libweb/ – бібліотеки країн світу.
38. http://www.citycat.ru/compulib/ – система пошуку в електронних бібліотеках.

39. http://www.texshare.edu/TexShareServices/Professional/digital.html – бібліотеки в мережі.
40. http://www.ccarch.kiev.ua/ – державний комітет архівів України - новини
41. http://www.nbuv.gov.ua/ – центральна наукова бібліотека Національної академії наук України імені Вернадського.
42. http://soc-gw.univ.kiev.ua/EDUCAT/LIBR/indexr.htm – наукові бібліотеки. Література по соціології, психології, педагогіці.
43. http://uran.net.ua:8101/workshops/dec2000.html – українська науково-освітня мережа УРАН. Програма Школи-семінара "Сучасні інформаційні технології для бібліотек та менеджмент науково-освітніх мереж".
44. http://www.nbuv.gov.ua/db/ – електронні каталоги та бази даних Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.
45. http://www.rusf.ru/compulib/messages/60.htm – обмін думками (форум) з приводу електронних бібліотек.
46. http://www.geocities.com/Athens/5767/swcafe.html – міжнародні та європейські соціальні служби.
47. http://www.nau.kiev.ua/ – нормативні акти України українською, англійською мовами.